

Kuntalaisaloite käymälän rakentamisesta Paniaisniemen laavulle

Kaupunginhallitus 14.04.2025 § 92

Viitasaaren kaupungille on tullut 19.5.2025 päivätty kuntalaisaloite, jossa todetaan seuraavaa:

”Lenkkeilen päivittäin koirani kanssa Savivuoren ja Lummeniemen ympäristössä.

Harmikseni kohtaan joka kerta saman näyn Paniaisniemen laavulla, ihmisten ulosteita ja papereita laavun ympäristössä, sekä rantaviivalla. Tämä on todellinen terveysriski ja huonoa mainosta kaupungin/ seurakunnan retkeilykohteille. Laavulla vierailee erinäisiä ryhmiä, mm lapsia lähi päiväkodista.

Ehdotan, että laavulle rakennetaan nykyaikainen ”polttava” käymälä, joka ei rasita tyhjennyksillä, näitä ns ulkokuusseja on retkeilypaikoilla ympäri suomea, joissakin tapauksissa voidaan käyttää myös pumppuautoa, jos etäisyys on sopiva.

Olen ollut yhteydessä päättäjiin, seurakuntaan ja viranhaltijoihin, mitään ei tapahdu.

Vaihtoehtona näen, että laavu puretaan ja alue ennallistetaan.”

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää saattaa aloitteen elinympäristön ja asumisen lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Jatkokäsittelyyn elinympäristön ja asumisen lautakunta

Elinympäristön ja asumisen lautakunta 13.05.2025 § 29

Asian aiempi käsittely palvelualueella:

Paniaisniemen nuotiopaikan käytöllä historia on pitkä. Nuotiopaikka on ollut pitkään yleisessä käytössä seurakunnan mailla, vaikka nuotiopaikalla ei ole ollut jatkuvaa ylläpitoa seurakunnan tai kaupungin toimesta.

Vuonna 2019 pohjoisen keski-suomen oppimiskeskus järjesti hirsityökurssin, ja kurssin toimesta toteutettiin oppilastyönä erimallisia hirsisalvostekniikoita, ja kurssin toimesta syntyi oppilastöinä mm. laavuja ja muita rakennelmia. Hirsityökurssin töitä sijoiteltiin mm. kaupungin kohteisiin, ja yhdessä seurakunnan kanssa toteutettiin myös Paniaisniemen laavu, ajatuksella että hirsityökurssin työ tulisi yleiseen virkistyskäyttöön sijoittuessaan Paniaisniemeen.

Alueen ottamista kunnossapidon piiriin ei ollut suunnitelmia, vaan laavu rakennettiin tukemaan nykyisen nuotiopaikan omatoimista virkistyskäyttöä, ja näin hirsityökurssin panos saatiin kuntalaisten käyttöön. Nuotiopaikalle on helppo pääsy autolla, jolloin nuotiopaikan käyttö omatoimisesti on vaivatonta (polttopuuhuolto ja roskahuolto) verrattuna kaupungin ylläpitämiin useisiin muihin luontokohteisiin.

Hyvin nopeasti kuitenkin kävi ilmi, että alueesta tuli suosittu ja alueesta alkoi tulla kuntalaispalautetta, että alueen tasoa pitää nostaa. Kaupunki reagoi palautteeseen nostamalla alueen tasoa, koska esimerkiksi kaupungilla oli omavalmisteisia pöytäryhmiä sekä nuotiopaikan rakentaminen ei ole iso kustannus. Ensivaiheessa rakennettiin virallinen nuotiopaikka, tuotiin pöytäryhmä ja puistoroskis ja polttopuulaatikko. Myöhemmin on rakennettu myös erillinen polttopuuliiteri polttopuumenekin vuoksi.

Alueen kehittämisellä on ollut myös haitallisia vaikutuksia, kuten aloitteessakin mainitaan. Pöytäryhmää on yritetty polttaa, roska-astia on poltettu useasti. Laavua on sotkettu, infotauluja on sotkettu ja yritetty polttaa. Liiterin läheisyys ja saavutettavuus on aiheuttanut lisäksi sen, että kaupungilta toistuvasti varastetaan polttopuita. Esimerkiksi talven 2024-2025 aikana polttopuiden loppumisesta on tullut palautekanavaan palautetta, vaikka polttopuutäydennys olisi suoritettu edellisellä viikolla.

Kaikkea tätä edellämainittua ei ole osattu ennakoida, kun alueelle toteutettiin kuntalaisten käyttöön laavu.

Käymälä:

Polttava käymälä tarvitsee sähkön, tai vaihtoehtoisesti nestekaasukäytön. Palvelualueen selvitysten mukaan polttavat käymälät eivät ole yleisiä luontokohteissa. Polttava käymälä on kustannuksiltaan kallis, ja soveltuvia malleja yleiseen käyttöön ei juuri ole markkinoilla, joiden käyttö olisi perehtymättömälle vaivatonta. Käymälä ei myöskään väärin käytettynä saisi vikaantua. Ainoa vaihtoehto WC-ratkaisuksi on kuivakäymälä, joka otettaisiin muiden kaupungin kuivakäymälöiden kanssa saman huollon piiriin, ja sijoiteltaisiin siten että imuautotyhjennys onnistuisi lummenniementieltä.

Kaupungilla on kuivakäymälöitä mm. kaikilla virallisilla uimarannoilla, ja esimerkiksi Koljatissa, joiden huolto tapahtuu imuautolla. Paniaisniemen laavun osalta kuivakäymälän huoltotaajuus voitaisiin yhdistää uimarantojen kuivakäymälöiden huoltoon. Erillisenä lisäkäyntinä tulisi ainoastaan keväinen tyhjennyskäynti, joka tapahtuu ennen uimarantojen virkistyskäyttöä.

Talvella kuivakäymälä jäätyy hyvin todennäköisesti, eikä käymälää voida tyhjentää talvikaudella imuautolla. Kuivakäymälä on tyhjennettävä syksyllä ennen pakkasia, sekä tyhjennettävä keväällä heti kun imuautolla suoritettava tyhjennys on mahdollista. Tämä tarkoittaa sitä, että on mahdollista, että talvella kuivakäymälä täyttyy eikä tyhjentäminen ole mahdollista ennen kevättä. Talviaikaisesta mahdollisesta ongelmasta huolimatta kuivakäymälä vähentäisi aloitteessakin mainittuja ongelmia. Alue on ollut myös talvella suosittu, ja laavun läheisyydessä on paljon pilkkikalastajia, jotka hyödyntävät myös paniaisniemen aluetta.

Aloitteessa mainittujen ongelmien ratkaisemiseksi vaihtoehtoja on kaksi, palvelutason parantaminen, tai palvelutason palauttaminen tasolle, eli

nuotiopaikan omatoimikäyttö. Yleisesti ottaen luontokohteita ylläpidetään ja kehitetään huomioiden kunkin kohteen luonne. Toisaalta esimerkiksi jatkuva ilkivalta jossain kohteessa voi johtaa siihen, että ylläpito lopetetaan ja rakenteet puretaan.

Maa-alue on seurakunnan omistuksessa. Viitasaaren seurakunta on antanut luvan kuivakäymälän rakentamiselle.

Lisätiedot: Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja, Jukka Tuohimaa, 040-152 7225

Päätösehdotus

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja:

Elinympäristön ja asumisen lautakunta toteaa, että Paniaisniemen alueen virkistyskäyttö ja tarpeet ovat kasvaneet merkittävästi alkuperäisestä ajatuksesta. Alue on huomioitava osana kaupungin palvelutarjontaa, vaikkakin alkuperäisenä tarkoituksena Paniaisniemi on ollut tarkoitus säilyttää omatoimisemmassa käytössä.

Lautakunnan näkemyksen mukaan on tärkeää huomioida kuntalaisten tarpeet ja alueen suosion kasvu kaiken ikäisten ihmisten virkistyskäytössä, eikä palveluiden karsiminen olisi tästä syystä perusteltua.

Alueen käyttöaste on kohonnut korkeaksi, joka johtaa luonnollisesti myös haittoihin. Alueeseen panostaminen ja kuivakäymälän rakentaminen on perusteltua, jotta alue pysyy siistinä ja aloitteissa mainittuja haittoja ei syntyisi. Käyttöaste huomioiden investointi ei ole kallis.

Elinympäristön ja asumisen lautakunta päättää rakentaa alueelle kuivakäymälän. Alueelle toteutetaan myös ilkivallan ja väärinkäytöksen torjumiseksi kameravalvontaa esimerkiksi riistakamera-tyyppisellä kameralla.

Kameravalvonnassa ja sen sijoittamisessa noudatetaan kaupungin tietoturvaohjeistuksia ja rekisteriselosteita, jotka tarvittaessa päivitetään. Kamera sijoitetaan esimerkiksi siten, että vain tuloreitti ja liiteri näkyvät.

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote aloitteen tekijä, ote tiedoksi kaupunginhallitus, kunnossapitopäällikkö

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 308

Lisätiedot: Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa, puh. 040 152 7225

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi elinympäristön ja asumisen lautakunnan päätöksen ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se toteaa kuntalaisaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Jatkokäsittelyyn kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto 24.11.2025 § 100
147/00.01.03.01/2025

Päätösehdotus	Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi elinympäristön ja asumisen lautakunnan päätöksen ja toteaa kuntalaisaloitteen loppukäsittelyksi.
Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Ote hallintopalveluiden toimistosihteerin